

Stížnost na pořad Reportéři ČT

- Reportáž *V předvečer tragédie* vysílaná dne 10. 6. 2020¹
- Reportáž *Historie na přání* vysílaná dne 27. 1. 2020²

Reportáž „*V předvečer tragédie*“ byla předmětem stížností mj. obce Lidice, přeživších lidických dětí, poslance Aleše Juchelky či detailního rozboru člena rady Dr. Daniela Váni ze zasedání Rady ČT dne 5. 2. 2020. Patrně nejobsáhlejší rozbor pak obsahuje stížnost k RRTV.³

Pro připomenutí: reportáž „*V předvečer tragédie*“ hovořila

bezpodmínečně a bez doplnění – tvůrcům tehdy dobře známých – faktů o lidické ženě Alžbětě Doležalové jako o udavačce, jakkoli toto tvrzení nebylo a není možné na základě dostupných zdrojů ani potvrdit, ani vyvrátit.

V e-mailu zodpovědný pracovník ČT Miroslav Petráček, zaslaném z pověření Marka Wollnera dne 25. 7. 2020, přiznává, že oponentní materiály „zná a dokonce vlastní“.

Ke stížnosti poslance Juchelky publikoval 7. 2. 2020 Etický panel ČT usnesení ve znění:

„Členové Etického panelu ocenili pořad jako užitečný, protože otevřel citlivá a dlouhodobě tabuizovaná historická témata. Pořad byl profesionálně zpracován, členové Etického panelu se nicméně zabývali otázkou, do jaké míry se mohl dotknout citů osob po pozůstalých aktérech tehdejšího dění. Zároveň vyjádřili názor, že by bylo vhodné, kdyby v pořadu zaznělo, že dcera paní Doležalové byla požádána o stanovisko, ale nechtěla se vyjádřit. Kromě toho postrádali členové Etického panelu alespoň stručnou zmínku o tom, že na události prezentované v pořadu existují v historické obci i jiné náhledy.

Podle názoru členů Etického panelu v projednávané reportáži nedošlo k porušení Kodexu ČT.“

¹ <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1142743803-reporteri-ct/219452801240021/0/66320-v-predvecer-tragedie/>

² <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/220452801240004/obsah/746830-historie-na-prani>

³ <http://www.csbslidice.cz/wp-content/uploads/2019/10/Stiznost-na-CT-k-RRTV-s-prilohami.pdf>

Na reportáž „V předvečer tragédie“ navázal pořad Reportéři ČT dne 27. ledna 2020 reportáží „Historie na přání“, ve které se dopouští prokazatelných chyb a argumentačních klamů. Právě tohoto pořadu se týká předložený rozbor.

Rozbor reportáže: Historie na přání

Natáčeli reportéři Mirek Petráček a Karel Vrána.

Tvrzení 1: [Pořad Reportéři ČT] „Ten odvysílal příspěvek o údajném udání obyvatelky Lidic, která měla nahlásit četníkům svou židovskou podnájemnici.“

Reportáž *V předvečer tragédie* nehovořila o údajném udání, nýbrž o udání. Právě toto adjektivum je kořenem celé stížnosti.

Původní reportáž i úvodní slovo M. Wollnera v reportáži z roku 2020 byly z hlediska lexikálního evidenciálnostní povahy, zatímco svou obsahovou podstatou, vzhledem k nedostatku evidence, se jednalo pouze o subjektivní soud, který čeština vyjadřuje slovem „údajně“ či „prý“. Kdyby autoři tzv. lexikální soud použili, reportáž by již nebyla zavádějící.⁴

Tvrzení 2: „nucenou rezignaci ředitelky Památníku Lidice Marty Lehmannové přivítala lidická organizace Českého svazu bojovníků za svobodu.“

Jedná se zřejmě o tzv. argumentační klam daný vyloučením – tj. o záměrné vynechání nebo zamlčení informací nepodporujících tvrzení⁵. V tomto případě byla vynechána skutečnost, že *rezignaci ředitelky Památníku Lidice přivítala starostka obce Lidice Veronika Kellerová a zastupitelé obce Lidice*, jak dokládá Vyjádření zastupitelů a vedení obce publikované jako Zpráva OÚ Lidice.⁶

⁴ K používání slova „údajně“ viz rozbor Hirschová-Schneiderová: Evidenciální výrazy v českých publicistických textech, Gramatika a korpus, 2012 (http://www.ujc.cas.cz/miranda2/export/sitesavcr/ujc/veda-vyzkum/vyzkum/gramatika-a-korpus/proceedings-2012/konferencni-prispevky/HirschovaMilada_SchneiderovaSona.pdf)

⁵ Srov. Žák 2016 (<https://secfest.zcu.cz/SecFest2016/prezentace/duvinf.pdf>)

⁶ <https://www.obec-lidice.cz/aktualne/aktuality/vyjadreni-zastupitelu-a-vedeni-obce-lidice-k-nastale-situaci-v-souvislosti-s-rezignaci-mgr-martiny-lehmannove-na-pozici-reditelky-pamatniku-lidice-prispevkove-organizace-ministerstva-kultery-cr-612cs.html>

Tvrzení 3: [Jana Bobošíková] V internetové talk show, kde vystupuje jako nezávislá moderátorka, si zároveň přihřívá polívčičku jako předsedkyně lidické organizace bojovníků za svobodu.

...
Paní Bobošíková přitom před pořadem ani v jeho průběhu neupozornila, že je ve střetu zájmů, že vystupuje jako moderátorka a zároveň je předsedkyní lidické buňky Svazu bojovníků za svobodu, která proti naší reportáži protestovala. Svůj vztah k tématu nezakrývala ani v otázkách, které v pořadu pokládala.

U argumentačních faulů ještě zůstaneme. V tomto případě se jedná o argumentační faul ad hominem. Autoři reportáže navíc zcela nesmyslně hovoří o střetu zájmů, aniž by vysvětlili, v čem onen údajný střet zájmů spočívá.

Tvrzení 4: „Židovská žena Štěpánka Löwingerová Mikešová se tak řadí vedle dalších postav lidické historie, které mezi sebe místní obyvatelé nepřijali. Je to například František Saidl, který jako jediný muž přežil válku, protože v době zkázy Lidic seděl ve vězení za zabití.“

Třetí typ argumentačního faul: klam vzbuzování soucitu. Považuji navíc za silně dehonestující vůči památce paní Mikešové srovnávat její osud, coby osud oběti německého vyvraždování Židů, s osudem odsouzeného tzv. „Lidického vraha“ Františka Saidla.

Tvrzení 5: „že jedna z lidických žen udala v předvečer tragédie svou židovskou podnájemnici. Jméno židovské ženy bylo vymazáno z historie a v Lidicích bylo desítky let zapomenuto.“

Ani toto tvrzení není pravdivé, což lze doložit např. článkem lidického učitele Marka Veselého, mj. předsedy správní rady o. p. s. Memento Lidice, ve Zpravodaji č. IX/7 z roku 2005, který připomíná památku paní Mikešové podle vzpomínek paní Marie Šupíkové a explicitně vyzývá k doplnění chybějících informací o osudu paní Mikešové:

„...Zda musela nosit hvězdu, paní Šupíková neví. S lidickými ženami do koncentračního tábora neputovala, protože ji nacisté sebrali už při prvním zatýkání v Lidicích 4. června. Ten den byli pozatýkáni rodinní příslušníci Horákových a Stříbrných, kteří byli následně zastřeleni v Praze – Kobylisích. Příjmení paní Mikešové však ani v těchto seznamech

nefiguruje. Její pokoj, jak vzpomíná paní Šupíková, byl následně úředně zapečetěn. Pečeť porušili až Němci, kteří do Lidic přišli znovu 10. června 1942. Další osud paní Mikešové je tedy tak trochu záhadou. Poznámka na závěr: Budu nesmírně vděčný za jakoukoliv zmínku o tomto tématu, zejména pak o paní Mikešové. Děkuji předem.

Tvrzení 6: „zavražděná lidická žena by měla být v památníku jak uvedená, tak bychom na ni zapomínat neměli.“

V tradičním pojetí je „lidickou ženou“ žena, která prošla persekucí po noci z 9. na 10. června 1942. Paní Mikešová bezpochyby byla obětí německého vyvražďování Židů, je tedy obětí holocaustu, nicméně „lidickou ženou“ ve smyslu tohoto výkladu není.

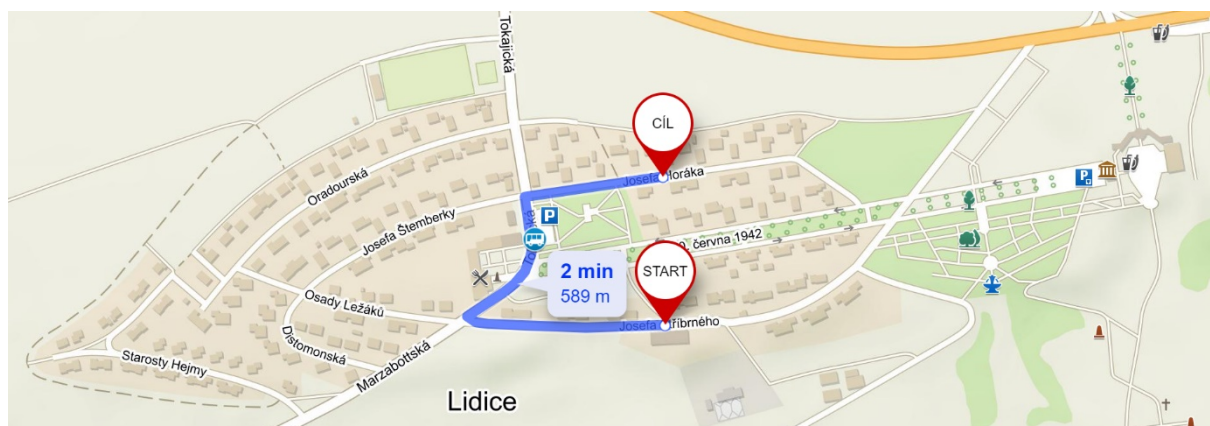
Tvrzení 7: „Z materiálů, které máme k dispozici přímo od četníků, tak vyplývá, že ten hlavní důvod byla osobní rozepře. Samotná Štěpánka Löwingerová již odmítala dál zdarma šít šaty, případně některé zástěry, cejchy a podobně tak, jak to do té doby bylo obvyklé a bylo to mezi oběma ženami domluveno, řekla, že po smrti manžela již nemá další finanční příjmy, takže je nutné takovéhle služby již financovat.“

Tvrzená historika Kyncla údajně vychází ze zápisu četníka Resslera v památníku četnické stanice Buštěhrad. V dostupných dokumentech ovšem čteme, že „*Příčinou udání Doležalové bylo to, že Mikešová se jí zdráhala zdarma šít obleky.*“ Jedná se snad o detail, ovšem detail osvědčující fabulaci pana historika Kyncla, který ztotožnil „obleky“ s „cejchami“. Jedná-li se o „*boj o nezávislost vědy*“, jak v reportáži tvrdí pan Petlička, je nutno nejprve zvážit, zda historik Kyncl zacházel s informacemi skutečně pravdivě, věrně a nestranně. Upozorňuji, že zápis v památníku četnické stanice Buštěhrad byl již v době natáčení druhé reportáže veřejně k dispozici.

Tvrzení 8: Gabriela HAVLŮJOVÁ, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje: „Mě více než pan Seidl, který tedy přijatý v Lidicích nebyl jakožto tedy vrah, tak mě spíš velmi trápí, že zde dodnes nebyli přijatí Horák a Stříbrný.“

Jak je možné, že Reportéři ČT nechají zaznít vyloženou nepravdu, aniž by ji doplnili např. obecně známou faktickou informací, že v Lidicích jsou po těchto dvou osobnostech pojmenovány dvě ulice? V roce 1992 byla

ulice Václava Noska přejmenována na *ulici Josefa Horáka* a ulice Sovětské armády na *ulici Josefa Stříbrného*.
(Viz např. Lidický zpravodaj 9/2018⁷, RAF Museum⁸)

Závěry

Na základě výše uvedeného rozboru navrhuji, aby Rada ČT přijala usnesení následujícího znění:

Rada ČT pověřuje generálního ředitele zajištěním:

A. Omluvy:

- 1. Veřejné omluvy pracovníků ČT Marka Wollnera a Miroslava Petráčka v pořadu Reportéři ČT **divákům** ČT za neprofesionální práci, spočívající v jednostranném informování o tom, že paní Alžběta Doležalová byla udavačka a uvedení informačních zdrojů, které tuto informaci zpochybňují.*
- 2. Veřejné omluvy pracovníků ČT Marka Wollnera a Miroslava Petráčka v pořadu Reportéři ČT **divákům** ČT za neprofesionální práci, spočívající v nepravdivém obvinění občanů Lidic, že záměrně zamlčovali osud paní Štěpánky Mikešové a uvedení informačních zdrojů, které tuto informaci vyvracejí.*
- 3. Veřejné omluvy pracovníků ČT Marka Wollnera a Miroslava Petráčka v pořadu Reportéři ČT **paní Marii Šupíkové** za neprofesionální práci, spočívající v jednostranném informování o tom, že paní Alžběta Doležalová byla udavačka.*
- 4. Veřejné omluvy pracovníků ČT Marka Wollnera a Miroslava Petráčka v pořadu Reportéři ČT **občanům Lidic** za neprofesionální*

⁷ https://www.obec-lidice.cz/e_download.php?file=data/editor/126cs_53.pdf&original=nahled%20%283%29.pdf

⁸ <https://www.rafmuseum.org.uk/research/online-exhibitions/czechoslovak-squadrons-in-raf/lidice-tragedy-ch.aspx>

práci, spočívající v nepravdivém obvinění občanů Lidic, že záměrně zamlčovali osud paní Štěpánky Mikešové a uvedení informačních zdrojů, které tuto informaci vyvracejí.

5. *Veřejné omluvy pracovníků ČT Marka Wollnera, Miroslava Petráčka a Karla Vrány v pořadu Reportéři ČT **divákům** ČT za neprofesionální práci, spočívající nepravdivém obvinění občanů Lidic, že záměrně zamlčují osobnosti letců Josefa Stříbrného a Josefa Horáka a uvedení informačních zdrojů, které toto nepravdivé obvinění občanů Lidic vyvracejí.*
6. *Veřejné omluvy pracovníků ČT Marka Wollnera, Miroslava Petráčka a Karla Vrány v pořadu Reportéři ČT **občanům Lidic** za neprofesionální práci, spočívající nepravdivém obvinění občanů Lidic, že záměrně zamlčují osobnosti letců Josefa Stříbrného a Josefa Horáka a uvedením informačních zdrojů, které toto nepravdivém obvinění občanů Lidic vyvracejí.*

B: Profesionalizace týmu pořadu Reportéři ČT směrem k dodržování zásad právního státu a běžných standardů novinářské práce, které byly hrubě porušeny, a ke kterým patří:

1. *ověřování informací z více zdrojů;*
2. *uvádění všech dostupných relevantních informací;*
3. *seznámení s pojmem argumentační klam, ke kterému patří záměrné vynechávání informací a vyvolávání neoprávněného soucitu;*
4. *seznámení s faktem, že o tom, zda někdo spáchal trestný čin, v tomto případě udavačství, rozhoduje pouze a výlučně nezávislý soud*

C: Profesionalizace výměny informací uvnitř ČT tak, aby jednotlivé týmy informovaly o pořadech jiných týmů přesně, nikoliv zkresleně.

D: Vyvození důsledků z neprofesionální práce redaktorů a jejich nadřízených ve formě finančního postihu a upozornění, že řetězení hrubých pochybení, nerespektování zásad právního státu a účelová manipulace mohou vést k rozvázání pracovního poměru. Zajištění zveřejnění této informace v pořadu Reportéři ČT.

Termín: do 30. 9. 2020

E: Vyúčtování

Díl pořadu Reportéři „Historie na přání“ budí zdání obhajoby předchozího dílu „V předvečer tragédie“. Pokud by se tým Reportérů nedopustil v roce

2019 již dříve popsaného hrubě neprofesionálního jednání, nová reportáž by dost možná nevznikla. Požaduji proto podrobné vyúčtování tohoto dílu (na úrovni jednotlivých účetních položek), zejména pak:

- *Celkové náklady na výrobu reportáže.*
- *Rozpis mzdových nákladů jednotlivých členů týmu.*
- *Rozpis nákladů na technické zabezpečení reportáže.*
- *Rozpis nákladů na dopravu a další, výše neuvedené, náklady.*
- **Zdroj financování.**

Termín: 29. 7. 2020.

*Ing. Hana Lipovská, Ph.D.,
v Praze 21. 7. 2020*

PŘÍLOHY

Přepis pořadu Reportéři ČT – Historie na přání

Marek WOLLNER, moderátor

Odchod ředitelky Památníku Lidice, který si minulý týden vynutil ministr kultury Lubomír Zaorálek, má zajímavé pozadí. Na jeho počátku stála naše reportáž založená na bádání historika Vojtěcha Kyncla. Ten ve své knize dokládá, že jedna z lidických žen udala v předvečer tragédie svou židovskou podnájemnici. Jméno židovské ženy bylo vymazáno z historie a v Lidicích bylo desítky let zapomenuto. Osud Štěpánky Mikešové do té doby znali jen historici a šířeji ji připomněla až naše reportáž. Protesty proti reportáži rozhýbala předsedkyně lidické organizace bojovníků za svobodu Jana Bobošíková. V internetové talk show, kde vystupuje jako nezávislá moderátorka, si zároveň přihřívá polívčičku jako předsedkyně lidické organizace bojovníků za svobodu. Více Mirek Petráček a Karel Vrána.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Martina Lehmannová odchází z vedení Památníku Lidice. Rezignovala po výzvě ministra kultury Zaorálka, podle kterého nezvládla komunikaci a chyběla jí potřebná empatie. Část lidí, kteří vyhlazení obce přežili, loni ředitelku obvinila z toho, že překrucuje fakta. Byla to reakce na pořad Reportéři ČT. Ten odvysílal příspěvek o údajném udání obyvatelky Lidic, která měla nahlásit četníkům svou židovskou podnájemnici. Reportáž vycházela z bádání historika Vojtěcha Kyncla. Na stranu Lehmannové se postavili zaměstnanci památníku i poslední žijící lidická žena. Zaorálek ale na jejím odchodu trvá.

reportér

Zatímco nucenou rezignaci ředitelky Památníku Lidice Martiny Lehmannové přivítala lidická organizace Českého svazu bojovníků za svobodu vedená Janou Bobošíkovou a také mluvčí prezidenta Zemana Jiří Ovčáček, který byl donedávna také jejím členem, proti rozhodnutí ministra kultury Zaorálka protestuje řada mezinárodních muzejních a paměťových institucí.

Filip PETLIČKA, mluvčí památníku v Lidicích

Památník Lidice byl pod poměrně dlouhodobým tlakem ze strany téhle skupiny kolem paní Bobošíkové a paní Kellerové a dalších. Skutečně to vnímáme jako nějaký boj o nezávislost vědy a kultury vůbec.

reportér

Koncem července loňského roku odeslaly předsedkyně lidického Českého svazu bojovníků za svobodu Jana Bobošíková a starostka obce a členka svazu Veronika Kellerová neúspěšnou stížnost Radě pro rozhlasové a televizní vysílání na naši reportáž o tragickém osudu židovské obyvatelky Lidic Štěpánky Mikešové, kterou podle zápisu v četnické kronice měla udat její domácí.

Gabriela HAVLŮJOVÁ, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje

To, jakým způsobem se k tomu postavili Lidičtí, mě zarazilo. Tady přeci vůbec nešlo o to, jestli tenkrát paní udala/neudala občanku, která u ní žila, ale tady šlo o to, že nikdo by ji za to nějakým způsobem neodsoudil. Bylo to v době heydrichiády, nikdo neví, jak by se zachoval, měla doma 2 malé děti, takže je jasné, že spousta lidí by se zachovala úplně stejně. A ta historie, jaká přišla, myslím si, že to je spíše načasované tak, aby se to hodilo. V čele organizace je paní Bobošíková, která rozhodně umí napsat takový dopis, pod který se ti Lidičtí potom jenom tedy podepíší a asi se i ztotožnili s tím sdělením, ale sami by to určitě takto neformulovali.

reportér

Tragický příběh židovské ženy Štěpánky Löwingerové Mikešové v naší loňské reportáži připomněl historik Vojtěch Kyncl.

Vojtěch KYNCL, vědecký pracovník oddělení 20. století, Historický ústav AV ČR

Zveřejnění té informace už proběhlo před pěti lety v mé práci, která byla i vědecky schválená a kde jsme zveřejňovali celou historii obce Lidice tak, jak se domnívám, že probíhala. Ta záležitost nebyla o udání, ta mě nezajímala. Mě zajímalo, že je tady jedna lidická žena, která chybí v seznamech, která chybí v pietním prostoru, a já si prostě myslím, že lidická žena, zavražděná lidická žena by měla být v památníku jak uvedená, tak bychom na ni zapomínat neměli.

reportér

Štěpánku Mikešovou, jejíž jméno zmizelo z dějin obce a dodnes není na seznamu lidických obětí, měla podle četnické kroniky udat její domácí kvůli židovskému původu.

Robert R. NOVOTNÝ, historik-archivář, Státní oblastní archiv Kladno
Měla vyhrožovat četníkům, že pokud nebude Mikešová nějakým způsobem specifikována, tak že sama bude informovat německou okupační moc.

Vojtěch KYNCL, vědecký pracovník oddělení 20. století, Historický ústav AV ČR

Z materiálů, které máme k dispozici přímo od četníků, tak vyplývá, že ten hlavní důvod byla osobní rozepře. Samotná Štěpánka Löwingerová již odmítala dál zdarma šít šaty, případně některé zástěry, cejchy a podobně tak, jak to do té doby bylo obvyklé a bylo to mezi oběma ženami domluveno, řekla, že po smrti manžela již nemá další finanční příjmy, takže je nutné takovéhle služby již financovat.

Robert R. NOVOTNÝ, historik-archivář, Státní oblastní archiv Kladno
Případ byl telefonicky hlášen kladenskému gestapu, které nařídilo vyšetření případu, zatčení Štěpánky Mikešové, zabavení veškerého majetku a zapečetění jejího bytu.

Vojtěch KYNCL, vědecký pracovník oddělení 20. století, Historický ústav AV ČR

Štěpánka Mikešová byla tady z kladenského gestapa, kam dorazila ve 22 hodin 15 minut 2. června 1942. A my neznáme další cestu, víme pouze konečnou stanici, ale byla deportována do Osvětimi, kde poslední záznam, poslední stopa o jejím životě, je ze 17. srpna 1942, kdy je zapsána do knihy mrtvých.

Jan ŠIMEK, opoziční zastupitel Varnsdorfu /Náš Varnsdorf, nestr./
Bohužel na Štěpánku Mikešovou se dle mého názoru zcela záměrně zapomnělo, nenacházíme o ní žádné informace, přestože lidičtí přeživší anebo příbuzní po těch přeživších měli po válce možnost sepsat své vzpomínky, tak mezi těmi nenajdete vůbec žádnou zmínku.

Martina LEHMANNOVÁ, ředitelka, Památník Lidice
Budeme samozřejmě zvažovat, jakým způsobem paní Mikešovou připomenout. Bydlela v Lidicích po nějakou dobu a ten její příběh vlastně končí zhruba ve stejnou dobu, jako končí příběh lidických obyvatel a samotné obce Lidice, to znamená v roce 1940.

Gabriela HAVLŮJOVÁ, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje

Já si myslím, že je moc dobře, že se začínají po těch 80 letech připomínat i osobnosti, které do této doby byly zatajovány. Je to právě třeba i Štěpánka Mikešová.

Robert R. NOVOTNÝ, historik-archivář, Státní oblastní archiv Kladno
Proč dosud, téměř tři čtvrtě století po skončení druhé světové války, není

a ani nebyla Štěpánka Mikešová, rozená Löwingerová, uváděna mezi oběťmi lidické tragédie? To je to, oč tu běží.

reportér

Loni v červnu nám ředitelka Památníku Lidice Martina Lehmannová slíbila, že budou zvažovat, jakým způsobem tragický osud židovské ženy a také obyvatelky Lidic Štěpánky Löwingerové Mikešové připomenout. Od starostky Lidic a členů místní organizace se za to ale dočkala kritiky.

Martina LEHMANNOVÁ, ředitelka, Památník Lidice

Na celém tom příběhu, který následoval po červnové reportáži, mě nejvíc překvapuje právě to, kam se celá ta diskuse vlastně sklouzla, kdy nikdo nemluví o Štěpánce Mikešové Löwingerové, která tady v Lidicích žila. Z úst starostky obce paní Kellerové dokonce zaznělo, že Štěpánka Mikešová není součástí lidické tragédie, protože ona tady přece 10. června 1942 nebyla.

Vojtěch KYNCL, vědecký pracovník oddělení 20. století, Historický ústav AV ČR

Není rozhodující, jestli byla 10. června v Lidicích. Stejně tak tam nebyla rodina Horákových a Stříbrných, stejně tak v expozici zcela přirozeně se vzpomíná na celé fungování té vesnice v její historii, kde se nachází fotografie ještě z předválečných let. Máme tam vyfoceny jak obyvatele, tak domácí zvířata, tak i nacistické pohlaváry, tak proč ji nevzpomeneme? Vždyť je to součást dějin té vesnice a ten památník to nejenom, že nepoškozuje, naopak to ukazuje na to poučení, které z války máme mít. Vydáme-li diktaturu jednoho, může nakonec smést úplně všechny.

reportér

Opačný názor než Vojtěch Kyncl zastává například historik a archivář Vojtěch Šustek. Ten dokonce tvrdí, že si četník Evžen Ressler celou událost vymyslel. Vojtěch Šustek nám ale své závěry na kameru sdělit odmítl, nutno podotknout, že z jeho strany jde pouze o hypotézu, pro kterou neexistují v archivech žádné důkazy, na rozdíl od zápisu o udání Štěpánky Mikešové v četnické kronice. Ten byl sice do knihy zapsán až po válce, protože během protektorátu četníci neměli své kroniky k dispozici.

Vojtěch KYNCL, vědecký pracovník oddělení 20. století, Historický ústav AV ČR

Četníci nemohli udělat vlastně nic jiného než oznámit skrze tuhle tu knihu svým nadřízeným to, co za války viděli, ti nadřízení to přijali,

schválili a mělo dojít následně k vyšetřování. Samotný četník Ressler, který byl lidickými ženami a dostal tedy potvrzení od nich, že je státoprávně spolehlivý, tak tento člověk zapsal také zápis ještě pro obranné zpravodajství z 11. prosince 1945, který následně přijal ministr vnitra Václav Nosek.

reportér

Ředitelku Památníku Lidice Martinu Lehmannovou, která musela pod nátlakem rezignovat, podpořila také Jaroslava Skleničková, dnes už jediná žena, která přežila lidickou tragédii. Ostatní žijící pamětníci byli v té době ještě děti. Paní Skleničková dokonce napsala ministru Zaorálkovi protestní dopis.

Jaroslava SKLENIČKOVÁ, poslední žijící lidická žena

Překvapilo mě to, ale pak jsem si to dala dohromady, že vlastně za vším je paní Bobošíková.

reportér

Jana Bobošíková je předsedkyní Českého svazu bojovníků za svobodu v Lidicích a zároveň moderátorkou pořadu, do kterého si pozvala Marii Šupíkovou, dceru Lidické ženy, která podle historika Kyncla udala židovskou podnájemnici. Připomeňme, že paní Šupíková vloni rozhovor do naší reportáže odmítla ze zdravotních důvodů.

Jana BOBOŠÍKOVÁ, moderátorka, předsedkyně ČSBS v Lidicích

Při tom svém úsilí jste dlouhá léta spolupracovala s Památníkem Lidice, což je organizace Ministerstva kultury a nyní tam došlo k takové velmi, dalo by se říci, zvláštní až šokující záležitosti. Vy jste spolu s ostatními přeživšími lidickými dětmi po mnoha desetiletích tuto spolupráci přerušila. Řekněte, proč? Proč se to tak stalo?

Marie ŠUPÍKOVÁ, lidická přeživší

No, přerušila jsem ji proto – to bylo na základě reportáže, která byla 10. června promítána večer, já jsem ji tedy neviděla, dcera jí má natočenou, ale zatím jako se neodhodlala mi vůbec tu reportáž ukázat.

reportér

Paní Bobošíková přitom před pořadem ani v jeho průběhu neupozornila, že je ve střetu zájmů, že vystupuje jako moderátorka a zároveň je předsedkyní lidické buňky Svazu bojovníků za svobodu, která proti naší reportáži protestovala. Svůj vztah k tématu nezakrývala ani v otázkách, které v pořadu pokládala.

Jana BOBOŠÍKOVÁ, moderátorka, předsedkyně ČSBS v Lidicích
Obec Lidice se ohradila jak u České televize, tak u Rady pro rozhlasové a televizní vysílání proti tomu vyznění reportáže, která de facto udělala z vaší matky udavačku, nicméně ani u jednoho z těch orgánů, ani u nejvyššího orgánu státní správy, což je Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, obec Lidice v tomto ohledu zatím žádné zastání nenašla. Možná i proto se přidaly k tomu otevřenému dopisu, který nyní existuje, i ostatní lidické děti, je to tak?

Marie ŠUPÍKOVÁ, lidická přeživší

Je. Plně s ním souhlasím a divím se panu historikovi Kynclovi. Je mi velice smutno, když jste znovu přečetla ten dopis, protože nám mluvíte ze srdce.

reportér

Šéfkou lidické organizace bojovníků za svobodu se Jana Bobošíková stala v roce 2015. Na protest proti tomu z ní vystoupily poslední 3 tehdejší žijící lidické ženy – Miloslava Kalibová, Jaroslava Skleničková a Milada Cábová.

Gabriela HAVLŮJOVÁ, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje

Já jsem si říkala v tu dobu, že to je úplně jasné, že tím pádem paní Bobošíková položí tu funkci, protože vlastně přišla o ty 3 nejcennější členky. Jak vidíte, tak se tak nestalo, naopak ta pozice tam posílila, protože neměla najednou kritiky.

reportér

Takže nakonec ve svazu bojovníků skončila i Gabriela Havlůjová. Tu vedení v čele s Jaroslavem Vodičkou v roce 2016 vyloučilo za její kritické postoje.

Karel VRÁNA, redaktor

Předsedkyně lidické buňky Českého svazu bojovníků za svobodu Jana Bobošíková rozhovor na kameru striktně odmítla.

reportér

Židovská žena Štěpánka Löwingerová Mikešová se tak řadí vedle dalších postav lidické historie, které mezi sebe místní obyvatelé nepřijali. Je to například František Saidl, který jako jediný muž přežil válku, protože v době zkázy Lidic seděl ve vězení za zabití. Jeho osud popsal

spisovatel Zdeněk Mahler a na motivy jeho knížky byl natočen film Lidice. /ukázka, film Lidice/

Gabriela HAVLŮJOVÁ, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje

Mě více než pan Seidl, který tedy přijatý v Lidicích nebyl jakožto tedy vrah, tak mě spíš velmi trápí, že zde dodnes nebyli přijatí Horák a Stříbrný. To je téma, které je tady to dnešní doby velmi ožehavé, a zvláště třeba Lidické děti, které i bojují nyní proti památníku, tak jsou ti, kteří nechtějí tedy památník pro letce, pro bojovníky, kteří jediní vlastně z Lidic odešli z republiky a šli bojovat za naši svobodu do Anglie.

reportér

Odhalení základního kamene pomníku proběhlo v roce 2015.

Gabriela HAVLŮJOVÁ, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje

Základní kámen byl tedy odhalen, položen, ale pak musel být ihned odpraven zase z pietního území a je uchováván u rodiny paní Kalibové, která zemřela na sklonku, což je vlastně sestra paní Skleničkové.

Název: Historie na přání

Zdroj: ČT 1

Datum: 27.01.2020

Relace: Reportéři ČT

Čas vysílání: 21:25

Oblast: Televize